

HLA klass I ja II antikehad (S-HLA class I, II Ab)

Immuunanalüüsi osakond

Analüüsid:

HLA klass I Ab sõeluuringu paneel (xMAP)
HLA klass I Ab identifitseerimine (xMAP)
HLA klass II Ab identifitseerimine (xMAP)
Presensibilisatsioonitest HLA klass I Ab (CDC)

Koesobivus on määratud MHC (*major histocompatibility complex*) geenide poolt, mis paiknevad 6. kromosoomi lühikeses õlas. Inimese koesobivuse gene nimetatakse HLA (*human leucocyte antigens*) geenideks. MHC I regiooni kuuluvad HLA-A, HLA-B, HLA-C geenid, MHC II regiooni kuuluvad HLA-DR, -DQ ja -DP geenid.

Mõningatel juhtudel (rasedus, vereülekanne, siirdamine) võivad inimesel kujuneda antikehad teatud HLA antigeenide vastu. Doonorspetsiifiliste antikehade esinemine võib viia siirdamisjärgse äratõukereaktsioonini.

Enne elundisiirdamise ootelehele registreerimist tuleb kindlaks teha, kas patsiendil esineb HLA antigeenide vastaseid antikehi. Antikehade esinemisel määratakse nende spetsiifika. Saadud tulemusi arvestatakse doonorelundi valikul.

Kuna sensibilisatsiooni tase aja jooksul muutub, on oluline antikehade regulaarne määramine kord kvartalis. Lisaks on näidustatud antikehade sõeluuring 14 ja 28 päeva pärast igat võimalikku sensibiliseerivat juhtu.

Teatud juhtudel (protokoll-biopsia, äratõukereaktsiooni kahtlus, oluline muutus immuunsupressiivses ravis, kahtlus ravidistsipliini rikkumisele) teostatakse HLA vastaste antikehade määramist elundisiirdamise järgselt. Doonorspetsiifiliste antikehade esinemisel on oluline tuvastada, kas tegemist on kompleменти aktiveerivate antikehadega.

Uuritav materjal, selle võtmine, saatmine ja säilitamine

KatsutiGeeli ja hüübimisaktivaatoriga (kollane kork)
Analüüsitav kogus 5 mL seerumit
Säilivus Seerum +4 °C kaks ööpäeva, -20 °C üks kuu

Analüüsi tegemise aeg: kord nädalas

Analüüsimeetod

- HLA klass I vastaste tsütotoksiliste antikehade olemasolu ja hulga hindamine ning antikehade spetsiifilisuse määramine komplemendist sõltuval lümfotsütotoksilisel meetodil (CDC)
- HLA klass I ja II vastaste IgG tüüpi antikehade olemasolu ja hulga hindamine ning antikehade spetsiifika määramine xMAP meetodil analüsaatoril Luminex

Vastuse vorm

CDC	PRA% (<i>panel-reactive antibodies</i> , paneeli reaktiivsus). Kui on võimalik tuvastada, millise konkreetse HLA antigeeni vastu antikehad esinevad, märgitakse vastav antigeen.
xMAP	negatiivne/positiivne; positiivse tulemuse korral antikehade spetsiifika määramine; doonorspetsiifiliste antikehade esinemisel nende komplementi aktiveerimise võime tuvastamine

Näidustus

Elundisiirdamise eel ja selle järgselt retsiipiendi immunoloogilise riski hindamine.
Konkreetse retsiipiendi jaoks sobimatute HLA antigeenide tuvastamine.

Vt ka: Ristsobivustest

HLA alleelide määramine koesobivuse hindamiseks

JKL-133 „Koesobivusanalüüside teostamine elundisiirdamisel“

Astra Västriik

Muudetud võrreldes 03.07.19